

Modernin taiteen laukku

Kuntsin modernin taiteen museo on perustettu vuonna 2000. Se perustettiin konsuli *Simo Kuntsin* (1913–1984) keräämälle modernin ja nykytaiteen kokoelmalle. Nimensä museo sai Simo Kuntsilta. Kuntsin modernin taiteen museon hallintaan kuuluu Kuntsin säätiön taidekokoelma ja kokoelma *Swanljung*. Hammaslääkäri *Lars Swanljung* (1944–2022) lahjoitti mittavan nykytaidekokoelman Vaasan kaupungille.

Moderni taide on kattokäsité 1860–1960 luvuilla oleville erilaisille taiteellisille liikkeille ja tyyliille. Modernismi kuuluu puolestaan länsimaalaiseen taiteen kaanoniin eli taiteen jatkumoon ja kuvaa tätä taidekäsitystä. Maailma muuttui kiihtyvää tahtia 1900-luvulla. Kaikkialle levisi uusia keksintöjä, kuten sähkölaitteita, elokuvia, autoja, lentokoneita, radioita ja lopulta jopa televisioita. Taiteilijat tahtoivat olla muutoksen eturintamassa. Modernistit uskoivat muutosten olevan vanhaa parempaa ja tieteen ja tekniikan tekevän maailmasta paremman. Taiteilijoidenkin oli kehitettävä uusia katsomisen, kuvaamisen ja ajattelun tapoja. Moderniin taiteeseen lukeutuu tyyliuuntauksia muun muassa impressionismista, ekspressionismista, fauvismista, kubismista, futurismista, dadaismista, surrealismista ja abstraktista taiteesta. Taiteenlajien erikoistuminen ja huomion keskittyminen kunkin lajin omimpiin ilmaisukeinoihin liitetään usein modernismiin. Välineestä ja sen mahdollisuuksista tuli taiteen keskeinen sisältö. Taiteen väri, materiaali, muoto ja rytmi muuntuivat tärkeiksi osiksi, tarinan ja aiheen sijaan – abstrakti-ilmaisu valtasi alaa.

Nykytaide on puolestaan oman aikamme taidetta. Se on sitä mitä taiteilijat tekevät juuri nyt meidän aikanamme. Nykytaiteen alku sijoitetaan usein 1960-luvulle, vaikka käsitykset ajankohdasta vaihtelevatkin. Nykytaidetta arvioidaan myös erilaisilla kriteereillä kuin vanhempaa taidetta. Taiteen juttu ei välttämättä ole kauneus tai taidokkuus, vaan se voi olla tunne, juju, oivallus, kannanotto tai tapahtuma, jonka itse teos tai teoksessa oleva asia saa aikaan.

Kuntsin modernin taiteen museo perustettiin Tullipakkahuoneeseen (rak. 1879, Sisäsatama). Tullipakkahuoneen on suunnitellut **arkkitehti** Ernst Theodor Granstedt. Tullipakkahuonetta laajennettiin kaupunginarkkitehti Carl Schoultzin suunnitelmien pohjalta vuonna 1925. Tyyliiltään rakennus edustaa **uusrenessanssia**.

Tullipakkahuoneessa toimi tulli. Myöhemmin rakennukseen tuli Nandor Mikkolan akvarellimuseo. Tulli muutti lopulta Vaasan satamaan ja tilaan päätettiin perustaa modernin taiteen museo, jotta Kuntsin keräämä arvokas taidekokoelma säilyisi jälkipolville. Museo oli myös edesmenneen Simo Kuntsin toiveena.

Toiminta

Kysy, kuinka moni on käynyt Kuntsin modernin taiteen museossa? Entä museossa?
Tietääkö oppilaat, mikä on museo?

Museo on laitos, joka kerää, säilyttää, tutkii, opettaa ja pitää esillä historiallista, kulttuurihistoriallista tai luonnontiedettä koskevaa aineistoa sekä kerää nyky-yhteiskunnasta säilyttämisen kannalta oleellista aineistoa tulevia sukupolvia varten. Näyttelyt ovat museotyön näkyvin osa, sillä niissä museot kohtaavat yleisönsä. Museot ovat yhteiskunnan muistiorganisaatioita (yhdessä kirjaston kanssa).

Museossa esineisiin ei saa koskea, mutta matkalaukussa oleviin asioihin voi koskea, sillä ne eivät kuulu museon kokoelmiin tai lainoihin.

Voit lukea laukun käsikirjoituksen ääneen ja jakaa ryhmän kolmeen osaan. Ryhmät kiertävät tehtävät.

Ryhmä 1 tutustuu laukusta löytyvään Yöleopardin tehtäväsuunnistukseen. Kun teos rajataan, mitä siinä näkyy? Miten teosta voisi tulkita pienen rajauksen perusteella?

Tehkää yhteisteos (kuten rikkinäinen puhelin, mutta visuaalisesti), jossa tarvitsette yhden A4 paperin. Yksi ryhmän jäsen piirtää pään ja taittaa pään piiloon, toinen piirtää keskivartalon ja viimeinen jalat (voidaan tehdä niin, että yksi piirtää pään, toinen olkapäät ja kolmas keskivartalon ja kädet, neljäs lantion polviin ja viides sääret ja kuudes kengät esimerkiksi).

Ryhmä 2 ottaa laukusta päät ja piirtää päille ilmeitä (laukusta löytyy myös silmiä). Millaisia tunteita ihmispäälle voisi tehdä? Vai ovatko ne erilaisia, kuten kolmesilmäisiä jne. Mielikuvitus vain rajana.

Tehkää toisille ilmeitä ja päätelkää, mikä tunne toisella on. Miltä näyttää surullinen ihminen, entä vihainen? Muut ryhmäläiset saa arvata tunteet, jos yksi kerrallaan esitetään jokin tunne (ilman ääntä).

Ryhmä 3 ottaa laukusta löytyvät alustat ja muodot. Muodoilla voi tehdä magneettialustoille tai sitten ihan vaan pöydälle erilaisia muotoja. Voiko muodoilla tehdä jonkin eläimen? Mitä toisen muodot esittävät? Eli kyseessä on kubistiset sommitelmat.

Piirtäkää paperille jokin eläin vain käyttämällä muotoja (ympyrä, kolmio, neliö, suorakulmio), saatteko muodostettu näin jonkin eläimen? Arvaako ryhmä, minkä eläimen kukin ryhmäläinen on tehnyt?

Kuntsin modernin taiteen museo sijaitsee Sisäsatamassa (65100 Vaasa) ja toimii museona, jossa on vaihtuvia näyttelyitä. Kuntsin modernin taiteen museoon pääsee alle 18-vuotiaat maksutta (ja opettajat, jos tekevät ryhmänsä suunnittelukäynnin).

Kuva: Kuntsin modernin taiteen museo, Sofia Bjårklund